

Postbus 2062, 3500 GB UTRECHT

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

CIZ
Orteliuslaan 1000
3528 BD Utrecht
Postbus 2062
3500 GB Utrecht
KvK 62253778

T 088-789 6700
F 088-789 1011
info@ciz.nl
www.ciz.nl

datum	27 januari 2020
referentie	RvB-U-020.007
uw referentie	2019-0000147538
onderwerp	Uitvoeringstoets op de verzamelwet Kinderopvang

Geachte

In uw brief van 13 november met bovengenoemde referentie heeft u het CIZ gevraagd om een 'uitvoeringstoets op de verzamelwet Kinderopvang in verband met enkele wijzigingen met betrekking tot het recht op kinderopvangtoeslag'.

De wettelijke grondslag voor levering van persoonsgegevens is artikel 38 Awir. Aangezien dit artikel onvoldoende specifiek is voldoet het niet meer aan alle vereisten als het gaat om de levering van bijzondere persoonsgegevens. Omdat het om een relatief kleine doelgroep gaat, de informatie relevant en proportioneel is en in het belang van de cliënt kiest het CIZ er echter voor tot uitvoering over te gaan. Daarnaast is de huidige grondslag de standaard werkwijze van de Belastingdienst. Op basis van jurisprudentie is ons inziens wel een aanvulling op de bestaande wetgeving nodig om de wettelijke grondslag te borgen.

Wij achten één en ander uitvoerbaar ten behoeve van de wijziging die betrekking heeft op de uitbreiding van het recht op kinderopvangtoeslag voor werkende ouders met een partner met een Wlz-indicatie. Hierbij gaan wij ervan uit dat de benodigde financiële middelen om te komen tot uitvoering van deze taken tijdig in het financiële (meerjaren) kader worden toegevoegd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Uitvoeringstoets verzamelwet Kinderopvang

27 januari 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Uitgangspunten en aandachtspunten	4
3. Risico's en maatregelen	5
4. Kosten en formatie.....	6
 Bijlage: achtergrond en onderbouwing	 7

1. Inleiding

Vraag SZW

Op 13 november 2019 heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (verder: SZW) aan het CIZ gevraagd een uitvoeringstoets uit te voeren op een wijziging in de wet kinderopvang. De wet kinderopvang wordt op enkele punten aangepast. Daarin zit een wijziging die betrekking heeft op de uitbreiding van het recht op kinderopvangtoeslag, zodat een werkende ouder met een partner met een Wlz-indicatie ook aanspraak kan maken op kinderopvangtoeslag. Het CIZ krijgt hiermee te maken doordat de Wlz-indicatie door de Belastingdienst geverifieerd moet worden.

Inwerkingtreding en omvang doelgroep

De beoogde inwerkingtreding van de aanpassingswet is 1 januari 2021. Er wordt in afstemming met SZW uitgegaan van maximaal 4.000 gezinnen en 5.000 kinderen per jaar.

Taak voor het CIZ

Gezinnen kunnen bij de Belastingdienst een aanvraag doen voor kinderopvangtoeslag. Bij de aanvraag kan aangegeven worden dat één ouder een Wlz-indicatie heeft. De Belastingdienst controleert bij het CIZ of de ouder daadwerkelijk een Wlz-indicatie met een onbepaalde geldigheidsduur heeft.

Het CIZ stelt daartoe aan de Belastingdienst beschikbaar:

- of voor de betreffende persoon een Wlz-indicatie is (begindatum Wlz-recht);
- de ingangsdatum van het besluit;
- de einddatum van het besluit.

Ook wil de Belastingdienst graag geïnformeerd worden als de Wlz-status van een cliënt vervalst, zodat zij hier actie op kunnen ondernemen.

Grondslag voor gegevensuitwisseling

De wettelijke grondslag voor levering van persoonsgegevens is artikel 38 Awir. Aangezien dit artikel onvoldoende specifiek is voldoet het niet meer aan alle vereisten als het gaat om de levering van bijzondere persoonsgegevens. Het CIZ levert bijzondere persoonsgegevens aan de Belastingdienst: het al dan niet hebben van een Wlz-indicatie zegt iets over de gezondheid van een cliënt.

De beoogde gegevenslevering aan de Belastingdienst kwalificeert als proportioneel, relevant en in het belang van de cliënt. Daarnaast is de huidige grondslag de standaard werkwijze van de Belastingdienst. Daarom gaat het CIZ over tot levering van de gegevens aan de Belastingdienst. Op basis van jurisprudentie en de houding van de Autoriteit Persoonsgegevens ten opzichte van de levering van bijzondere persoonsgegevens is naar de mening van het CIZ wel een aanvulling op de bestaande wetgeving nodig om de wettelijke grondslag te borgen.

Uitwerking gekozen oplossing

Omdat het om een relatief kleine doelgroep gaat is ervoor gekozen dat de Belastingdienst gericht Wlz-gegevens opvraagt bij het CIZ per betreffende cliënt. Omdat het gaat om persoonlijke gegevens is een verzendmethode vereist die voldoet aan de beveiligingsnormen en de AVG. Het CIZ maakt bij voorkeur gebruik van een systeemkoppeling als veilig en betrouwbaar middel. Het CIZ kan een systeemkoppeling realiseren met de Belastingdienst, waarmee de Belastingdienst uitgebrachte Wlz-indicaties door middel van een BSN van de betreffende ouder kan verifiëren. De Belastingdienst kan per gecheckte cliënt een abonnement op de cliënt zetten, zodat een signaal verzonden wordt als de Wlz-status van de cliënt wijzigt.

Het is technisch gezien haalbaar om op 1 januari 2021 een werkend koppelvlak te hebben met de Belastingdienst. In afstemming met de Belastingdienst wordt de inrichting van informatievoorziening en werkprocessen voor de uitvoering nader in kaart gebracht.

2. Uitgangspunten en aandachtspunten

Teneinde op een correcte manier uitvoering te geven aan de wet wordt hieronder een aantal uitgangspunten en aandachtspunten vermeld.

Uitgangspunten

Het CIZ indiceert op basis van inhoudelijke gronden en niet op financiële onderbouwing van de kinderopvangtoeslag.

Het CIZ communiceert niet actief over de mogelijkheid van kinderopvangtoeslag in combinatie met een Wlz-indicatie. Cliënten worden hier bij de aanvraag voor een Wlz-indicatie niet op gewezen.

De Belastingdienst ontvangt geen informatie over de medische informatie van een cliënt, zoals eerder besproken en opgenomen in de Memorie van Toelichting.

Aandachtspunten

De Wlz-indicatie zegt niets over de daadwerkelijke verzilvering ervan. Dat betekent dat het CIZ niet weet of iemand gebruikt maakt van de Wlz-zorg waarop aanspraak bestaat.

Voor Wlz-zorg moet een eigen bijdrage worden betaald; deze eigen bijdrage ligt hoger dan in de Wmo het geval is. Voor mensen die in aanmerking willen komen voor Wlz-zorg in verband met de kinderopvangtoeslag kan het zo uitpakken dat de eigen bijdrage voor de Wlz-zorg hoger is dan de te ontvangen kinderopvangtoeslag. Dit is een aandachtspunt in de communicatie.

3. Risico's en maatregelen

Onderwerp	Risico	Beheersmaatregel
Proces	Aanbod creëert vraag: toename aantal Wlz-aanvragen.	In de gaten houden hoeveel Wlz-aanvragen te wijten zijn aan het aanspraak willen maken op kinderopvangtoeslag.
Privacy	Het CIZ weet niet over welke cliënten informatie is verstrekt aan de Belastingdienst.	Monitoren voor welke cliënten de Wlz-indicatie geverifieerd is. Daarnaast zou de Belastingdienst deze gegevens moeten kunnen verstrekken.
	De wettelijke grondslag om bijzondere persoonsgegevens te verstrekken aan de Belastingdienst is niet robuust.	Het CIZ adviseert SZW/Financiën om de wetgeving zodanig aan te passen dat deze een specifiekere wettelijke grondslag voor de levering van bijzondere persoonsgegevens biedt.
Informatievoorziening en systemen	Het Indicatieregister is niet tijdig gereed.	Vormgeven van een alternatief scenario als overbrugging, zodat de benodigde gegevensuitwisseling op tijd mogelijk is.
	De systeemkoppeling met de Belastingdienst is niet tijdig gereed.	Tijdig duidelijkheid hebben over processen en koppelingen, zodat tijdig begonnen kan worden met specificeren en vaststellen van requirements, zodat deze op 1-1-2021 gebouwd zijn.
	De Belastingdienst ontvangt geen signaal dat de Wlz-status van een toeslagontvanger vervalt.	De Belastingdienst kan per gecheckte cliënt een abonnement nemen, zodat een signaal verzonden wordt als de Wlz-status van de cliënt wijzigt. De Belastingdienst is zelf verantwoordelijk om dit abonnement op de cliënt te zetten en het signaal te verwerken.

4. Kosten en formatie

De kosten van de uitvoeringstoets hebben betrekking op de periode 1-1-2020 tot en met 31-12-2025. Voor alle kosteninschattingen geldt dat afwijkingen van de aannames en uitgangspunten impact hebben op de afgegeven schattingen ten aanzien van budget en tijd.

Begroting uitvoeringstoets Kinderopvang (€ 1.000)

Exploitantiebegroting uitvoeringstoets Kinderopvang (€ 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	2025 en verder
Structurele kosten						
Automatiseringskosten	-	30	30	30	30	30
Totaal exploitatiekosten structurele uitgaven	-	30	30	30	30	30
Incidentele kosten						
Personeelskosten	148					
Automatiseringskosten	128					
Totaal exploitatiekosten incidentele uitgaven	276	-	-	-	-	-
Totale exploitatiekosten	276	30	30	30	30	30

Formatie uitvoeringstoets Kinderopvang

	2020 fte benodigd	2021 fte benodigd	2022 fte benodigd	2023 fte benodigd	2024 fte benodigd	2025 fte benodigd
CIO informatiemanager	0,5					
CIO functioneelbeheerder	0,5					
Totaal	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Met betrekking tot de goedkeuring van de benodigde financiële middelen voor deze uitvoeringstoets geldt dat de besluitvorming hierover op tijd gerealiseerd dient te zijn en aangepast dient te worden in het financiële (meerjaren)kader.

Toelichting op de belangrijkste kostenposten

Gezien de relatief lage bedragen is ervoor gekozen om de bedragen x€ 1.000 weer te geven.

Personeelskosten

De personeelskosten bedragen voor 2020 € 148.000. De personeelskosten zijn te relateren aan het ingeschatte benodigd aantal fte voor 2020 (0,5 CIO informatiemanager en 0,5 fte functioneel beheerder).

Automatiseringskosten structureel

De structurele automatiseringskosten hebben betrekking op structurele kosten op onderhoud en beheer van Portero.

Automatiseringskosten incidenteel

De incidentele automatiseringskosten hebben betrekking op het realiseren van een systeemkoppeling met de Belastingdienst. Daarnaast worden kosten begroot voor hosting en beheer, licentiekosten, software service en support. Voor deze kosten wordt een gemiddeld tarief van € 6.500 per fte gehanteerd.

Bijlage: achtergrond en onderbouwing

Achtergrond van de uitvoeringstoets

Het doel van de Wet kinderopvang (Wko) is de combinatie van arbeid en zorg voor ouders mogelijk maken. Gezinnen waarin één ouder een Wlz-indicatie heeft, komen momenteel niet in aanmerking voor kinderopvangtoeslag. De werkende ouder komt mogelijk in de knel, omdat er geen recht is op kinderopvangtoeslag en de ouder met een Wlz-indicatie niet in staat is voor de kinderen te zorgen.

Kosten voor de kinderopvang moeten geen drempel vormen om te werken. Daarom is het wenselijk om de wet aan te passen. De voorgestelde wijziging van de Wko regelt dat huishoudens waarin één van de partners werkt en de andere partner een Wlz-indicatie heeft met een onbepaalde geldigheidsduur ook aanspraak kunnen maken op kinderopvangtoeslag.

Op 13 november 2019 heeft SZW¹ aan het CIZ onderstaand verzoek gestuurd:

Voer een uitvoeringstoets uit op de wijziging in de wet kinderopvang die betrekking heeft op de uitbreiding van het recht op kinderopvangtoeslag voor werkende ouders met een partner met een Wlz-indicatie. Ga hierbij op onderstaande punten in:

- *uitvoerbaarheid van de voorgestelde wijziging;*
- *haalbaarheid van de beoogde invoeringsdatum;*
- *effecten op de benodigde personele capaciteit van uw organisatie;*
- *eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten (in prijzen 2019);*
- *implementatie/risico's/control;*
- *IV/ICT;*
- *gegevensuitwisseling. Specifiek de manier waarop gegevens kunnen worden uitgewisseld tussen de Belastingdienst en het CIZ op een manier waarop de AVG gewaarborgd blijft, maar de Belastingdienst wel het recht op toeslag kan verifiëren.*

Omvang van de doelgroep

Voor deze uitvoeringstoets zijn aannames gedaan over de omvang van de doelgroep waarvoor de Belastingdienst het recht op toeslag wil verifiëren. De Memorie van Toelichting bij de verzamelwet Kinderopvang 2021 noemt een aantal van maximaal 4.000 mensen en 5.000 kinderen per jaar. Dit aantal is gebaseerd op cijfers van het CBS, aangeleverd door het ministerie van VWS. In afstemming met de Belastingdienst is deze omvang het uitgangspunt voor deze uitvoeringstoets.

Grondslag voor de gegevensuitwisseling

Voor gegevenslevering is een wettelijke grondslag nodig. De Belastingdienst doet hiervoor een beroep op de uitvoering van een wettelijk voorschrift (artikel 38 Awir):

Artikel 38. Informatieverstrekking aan de Belastingdienst/Toeslagen

Openbare lichamen met uitzondering van de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba en rechtspersonen die bij of krachtens een bijzondere wet rechtspersoonlijkheid hebben verkregen, de onder hen ressorterende instellingen en diensten, alsmede lichamen die hoofdzakelijk uitvoering geven aan het beleid van het Rijk, en ieder ander die bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen verstrekken op bij algemene maatregel van bestuur te bepalen wijze aan de Belastingdienst/Toeslagen kosteloos de gegevens en inlichtingen waarvan de kennisneming van belang kan zijn voor de uitvoering van deze wet.

---

¹ Kenmerk 2019-0000147538

De AVG biedt daarbij de volgende uitzonderingsgrond:

Artikel 9 lid 2 sub b AVG jo. artikel 30 lid 1 sub a UAVG:

"Indien de verwerking geschiedt door bestuursorganen, pensioenfondsen, werkgevers of instellingen die ten hunnen behoeve werkzaam zijn, en voor zover de verwerking noodzakelijk is voor: (a) een goede uitvoering van wettelijke voorschriften, pensioenregelingen of collectieve arbeidsovereenkomsten die voorzien in aanspraken die afhankelijk zijn van de gezondheidstoestand van de betrokkene."

Overweging 41 van de AVG is relevant. Daaruit volgt dat een wettelijke grond voldoende specifiek moet zijn:

"Deze rechtsgrond of wetgevingsmaatregel moet evenwel duidelijk en nauwkeurig zijn, en de toepassing daarvan moet voorspelbaar zijn voor degenen op wie deze van toepassing is."

Het ANPR-arrest van de Hoge Raad dd. 24 februari 2017² is hier mogelijk ook interessant te noemen. In rechtsoverweging 2.3.4. oordeelt de Hoge Raad als volgt:

"Aangezien daardoor het privéleven van de betrokkene wordt geraakt, behoeft het verzamelen, vastleggen, bewerken, bewaren en gebruiken van de ANPR-gegevens (door de Belastingdienst), een voldoende precieze wettelijke grondslag."

In beginsel biedt artikel 38 Awir dus een wettelijke grondslag voor levering van persoonsgegevens. Gezien het feit dat het i.c. gaat om bijzondere persoonsgegevens zou deze wettelijke grondslag op grond van overweging 41 van de AVG en genoemde jurisprudentie specifiek moeten zijn. Daarmee is een aanvulling op bestaande wetgeving ons inziens nodig om de wettelijke grondslag goed te borgen.

Uitwerking gekozen oplossing

Het CIZ werkt op dit moment met het Actieprogramma iWlz aan het Indicatieregister. Dit is een bronregister met indicaties voor de Wlz. Het maakt onderdeel uit van het grotere Actieprogramma iWlz, waarin op een andere manier naar de wijze van gegevensuitwisseling in de langdurige zorg wordt gekeken. Het programma wordt gefaciliteerd door het ministerie van VWS, opdrachtgever is Zorginstituut Nederland.

Het Indicatieregister kan de benodigde gegevens voor de Belastingdienst ontsluiten via het CIZ Koppelpunt. Er moet dan een systeemkoppeling met de Belastingdienst worden gerealiseerd.

Een systeemkoppeling is een veilige manier van gegevens verstrekken, omdat er alleen toegang is voor geauthentiseerde en geautoriseerde gebruikers. Er kan logging en monitoring plaatsvinden. De distributie van gegevens is niet afhankelijk van de organisatie waardoor gegevens kunnen gaan 'zwerven'. Het minimaliseert de kans op datalekken. De gegevensuitwisseling vanuit het CIZ koppelpunt via RINIS naar de Belastingdienst zorgt voor een veiligere transportverbinding dan via het (openbare) Internet.

De plannen voor de doorontwikkeling van het CIZ Koppelpunt in 2020 voorzien in de daadwerkelijke realisatie van het Indicatieregister waarin (in eerste instantie) cliënten en Wlz-indicaties worden vastgelegd. Dit register zal dan worden ingezet voor (een Proof of Concept met) het nieuwe iWlz netwerk, maar ook voor de Wlz-registertoets voor de Belastingdienst en voor een nieuwe versie van de Wlz-registertoets voor gemeenten met een notificatiefunctie. Deze notificatiefunctie kan ook worden gebruikt om de Belastingdienst - als een cliënt eerder geraadpleegd is in het Indicatieregister - een signaal te geven wanneer de Wlz-indicatie wijzigt.

---

² <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2017:286>

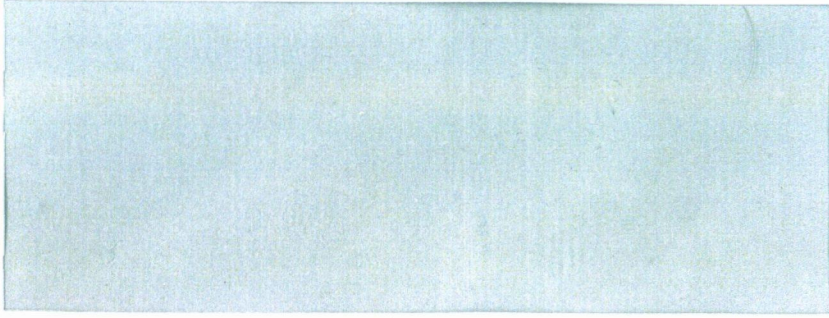
Voor de inrichting van het Indicatieregister en het koppelvak voor de Proof of Concept met het iWlz netwerk heeft het CIZ eind vorig jaar een kostenschatting voor het ministerie van VWS opgesteld. Ervan uitgaande dat het Indicatieregister inderdaad kan worden gefinancierd en ingericht op het CIZ Koppelpunt moet er specifiek voor de Belastingdienst dan nog een koppelvak voor de Wlz-registertoets worden ingericht op het Indicatieregister. De additionele kosten hiervoor zijn afhankelijk van de met de Belastingdienst overeen te komen specificaties van het koppelvak API en de transportverbinding.

Kosten

Een te realiseren koppeling met de Belastingdienst omvat het volgende:

- aansluiten op bestaande (op dat moment bestaande) indicatieregistermodule binnen het Koppelpunt;
- versturen van gegevens (indicatie ja/nee, begindatum, einddatum) op basis van een verzoek (BSN);
- versturen van notificaties bij wijzigingen in status. Afmeld- en aanmeldmogelijkheid.

Uitgangspunten zijn dat het gaat om een systeemkoppeling en dat het Indicatieregister is gerealiseerd. Er wordt voor de koppeling gebruik gemaakt van de diensten van RINIS. RINIS (Routeringsinstituut (inter-) Nationale InformatieStromen) is een knooppunt voor het elektronisch uitwisselen van gegevens in het publieke domein.

9 0240677559

9 0240677559
#0000#00#X0X0E8X# CJTXN801

MINISTERIE VAN SZW
30 JAN. 2020
SCANPLAZA

Is deze post niet voor u?

Wilt u dan zo vriendelijk zijn om hieronder de juiste gegevens in te vullen en deze envelop compleet met inhoud aan ons terug te sturen? Op de voorkant van de envelop kunt u eenvoudig 'retour afzender' vermelden. Een postzegel is niet nodig.

Ik stuur deze post terug (kruis aan wat van toepassing is):

- omdat de geadresseerde niet bekend is op dit adres
- omdat de geadresseerde is overleden
- omdat de geadresseerde is verhuisd

Het juiste adres is:

Straat en huisnummer

_____

Postcode en plaatsnaam

_____

Hartelijk dank voor uw medewerking!